

SALMONELLANÄYTTEENOTTO-OHJE SIKALOISSA

Kaikilta kansallisen tason sikaloilta vaaditaan salmonellatutkimus kerran viidessä vuodessa. Sikavan erityistasolle kuuluvilta sikaloilta edellytetään salmonellatutkimus kahdesti vuodessa kuuden kuukauden välein. Näytteet voi ottaa tuottaja itse. Näytteet lähetetään analysoitavaksi salmonellatutkimuksia tekevään laboratorioon.

Porsastuotanto- ja yhdistelmäsikalat

Emakoilta otettavat näytteet:

Ensisijaisesti otetaan näytteitä imettäviltä emakoilta siten, että keskimäärin joka viidenneltä emakolta otetaan yksilökohtainen näyte, jotka yhdistetään enintään 20 osanäytteen yhteisnäytteiksi. Jokaista alkavaa sataa emakkoa kohti otetaan emakoista yksi yhteisnäyte.

Lihasioista (30-60 kg) ja nuorista siitossioista otettavat näytteet

Tämän lisäksi otetaan näytteitä 30-60 kg painoisista lihasioista tai nuorista siitossioista. Jokaiseen yhteisnäytteeseen kerätään lantaa 5-15 karsinasta siten, että otetaan kaksi ulostenäytettä jokaista 10-15 eläintä kohti ja yhdistetään ne enintään 20 osanäytteen yhteisnäytteiksi. Näytteitä otetaan tilan emakkomäärään suhteutettuna siten, että jokaista alkavaa sataa emakkoa kohti otetaan kaksi yhteisnäytettä lihasioista tai nuorista siitossioista. Viisi sataa emakkoa ylittävältä osalta otetaan yksi yhteisnäyte lihasioista tai nuorista siitossioista jokaista sataa emakkoa kohti. Yli 1000 emakon sikaloissa on suurin tarvittava näytemäärä 25 kpl. (Katso alla oleva taulukko.) Mikäli sikalassa ei ole riittävästi 30-60 kg painoisia lihasikoja tai nuoria siitossikoja, otetaan näytteet vieroitetuista porsaista. Porsastuotantosikaloissa, joissa ei ole näytteenottoon soveltuvia nuoria sikoja ja joista porsaas siirretään muualle välikasvatukseen, otetaan ulostenäytteet vain emakoista.

Porsastuotanto- ja yhdistelmäsikaloissa muodostuu imettävistä emakoista sekä 30-60 kg painoisista lihasioista, nuorista siitossioista tai vieroitetuista porsaista otettava kokonaisnäytemäärä seuraavasti:

Tilan emakkomäärä	Näytteitä emakoilta	Näytteitä lihasioilta/ siitossioilta/porsailta	Näytteiden kokonaismäärä
< 100	1	2	3
101 – 200	2	4	6
201 – 300	3	6	9
301 – 400	4	8	12
401 – 500	5	10	15
501 – 600	6	11	17
601 – 700	7	12	19
701 – 800	8	13	21
801 – 900	9	14	23
901 – 1000	10	15	25

Porsaiden välikasvattamot, ensikkokasvattamot ja lihasikalat

Jokaiseen yhteisnäytteeseen kerätään lantaa 5-15 karsinasta siten, että otetaan kaksi ulostenäytettä jokaista 10-15 eläintä kohti ja yhdistetään ne enintään 20 osanäytteen yhteisnäytteiksi. Näytemäärä määräytyy sikalan eläinmäärän tai osastojen lukumäärän mukaan niin, että jokaisesta osastosta tulee yksi yhteisnäyte tai suurissa osastoissa yksi näyte 100-150 sikaa kohden.

Näytteenotto-ohje

Osanäytteet voidaan kerätä karsinasta esimerkiksi noin viiden litran vetoiseen vahvaa muovia olevaan pakastepussiin. Tämän jälkeen lisätään pussiin hieman kädenlämpöistä vettä ja pussin sisältö sekoitetaan ulkoapäin puristelemalla. Pussin sisällöstä otetaan näyte kertakäyttölusikalla tai kauhalla tms. näytepurkkiin, jonka koko on korkeintaan puoli litraa. Purkkia ei saa laittaa täyteen, noin 2/3 purkin tilavuudesta riittää. Purkin tulee olla tiiviisti sulkeutuva (lastenruokapurkit ja margariinirasiat avautuvat helposti matkan aikana). Mikäli käytetään kauhaa tms., tulee se pestä ja desinfioida esim. Virkon-S -liuoksella ja huuhdella vedellä näytteiden välillä. Näytepurkit ja lähetteen voi pakata erillisiin pusseihin, jos epäilee purkkien kestävyyttä matkan aikana.

Näytteet lähetetään tai viedään laboratorioon mielellään alkuviikosta. Tuloksen saaminen kestää noin viikon.

Esimerkkejä:

Yhdistelmäsikala noin 120 emakkoa, noin 900 nuorta siitossikaa tai lihasikaa:

-emakoilta 2 yhteisnäytettä aloittaen porsitusosastosta, 30-60 kg painoisilta lihasioilta tai nuorilta siitossioilta 4 yhteisnäytettä
=> yhteensä 6 yhteisnäytettä

Porsastuotantosikala, noin 850 emakkoa, noin 3500 eri ikäistä vieroitettua porsasta:

-emakoilta 9 yhteisnäytettä aloittaen porsitusosastosta, vieroitetuilta porsailta 14 yhteisnäytettä aloittaen vanhimmista
=> yhteensä 23 yhteisnäytettä

Lihasicala, noin 1000 lihasikaa; 10 osastoa joissa 6-8 karsinaa, noin 15 sikaa/karsina.

Lisäksi erillinen sairaosasto.

-jokaisesta osastosta otetaan yksi yhteisnäyte, joka kerätään ottamalla jokaisesta karsinasta 2 kokkareta lantaa.

-sairaosastosta oma erillinen näyte.

=> yhteensä 11 yhteisnäytettä

Lihasicala, n. 300 lihasikaa; 1 osasto, jossa 27 karsinaa ja noin 10 sikaa/karsina.

-kerätään 10 karsinasta kaksi ulostenäytettä / karsina, jotka yhdistetään enintään 20 näytteen yhteisnäytteeksi

=> näytteitä otetaan yhteensä 3